

VART TAR DITT REGNVATTEN VÄGEN?

Viktig information till fastighetsägare,
bostadsrättsföreningar, samfälligheter
och verksamheter i Lidköpings kommun

SKYFALLEN BLIR ALLT VANLIGARE

VI MÅSTE FÖRBEREDA OSS

Den här broschyren riktar sig till dig som äger eller samäger en fastighet. Här förklarar vi hur ditt ansvar ser ut när det gäller att ta hand om dagvatten och dräneringsvatten på din tomt. Du får också veta hur vårt gemensamma VA-ledningsnät hänger ihop och fungerar.

Tillsammans måste vi förbereda oss för de klimatförändringar vi redan nu ser konsekvenserna av. Det handlar om stora mängder regn som faller under kort tid – något som sker allt oftare och orsakar allvarliga problem för både enskilda fastighetsägare och samhället i stort.

Källare som svämmar över, vattenmassor som hindrar trafiken och förorenat vatten som rinner ut i våra sjöar och vattendrag är bara några exempel på hur vi alla drabbas på olika sätt.

Men det finns flera olika åtgärder som kan minska konsekvenserna. Både kommunen och det kommunala bolaget Lidköping miljö och teknik jobbar aktivt med frågan, från den övergripande stadsplaneringen till det dagliga arbetet med att förbättra vår allmänna VA-infrastruktur.

Nu behöver du som fastighetsägare ha koll på hur det fungerar, eller kanske inte fungerar, inom din tomt. Din del är nämligen jätteviktig eftersom den hänger ihop med hela vårt gemensamma system och hur vi tillsammans måste rusta oss för framtiden.

Så läs vidare och ta del av våra tips. Tycker du det är svårt att hänga med i alla begrepp så finns vår lilla VA-ordlista till hjälp på sidan 13.

NORMALT REGN

SKYFALL

VARFÖR BLIR DET ÖVERSVÄMNING?

I äldre bostadsområden rinner ofta dag- och dräneringsvattnet ner i samma ledning som spillvattnet, vilket kallas ett kombinerat system. Det är en gammal lösning som inte längre är tillåten men som finns kvar i stora delar av Lidköping, precis som runt om i övriga Sverige. Vid kraftiga skyfall kan ett kombinerat system orsaka stor påfrestning på VA-ledningsnätet. När systemet blir överbelastat trycks vattnet upp ur bland annat golvbrunnar och det blir översvämning.

I nyare anlagda områden finns en separat ledning för dag- och dräneringsvatten som leds ut direkt till sjöar och vattendrag. Denna lösning minskar belastningen på avloppssystemet avsevärt. Men inte ens separata dagvattenledningar kan ta hand om allt vatten som vräker ner vid extrema skyfall. Det krävs även andra smarta åtgärder och några av de som du kan bidra med tipsar vi om lite längre fram.

HUR LEDS VATTNET VIDARE I LIDKÖPING?

Regnvattnet som rinner ner i dag- och dräneringsvattenledningarna leds direkt ut i Vänern, Lidan och andra vattendrag. De allra största regnmängderna tas omhand av mjuka ytor som exempelvis våra grönområden. Där går vattnet direkt ner i marken och sugts upp av växterna samt fyller på grundvattennivåerna – det är naturens egna fiffiga lösning.

I en stad finns även många hårdgjorda ytor. Då leds regnvattnet ner i rännstensbrunnar vidare i dagvattenledningar ut till närmsta sjö eller vattendrag.

Avloppsvatten från till exempel tvätt, disk, dusch och toalett rinner ner i spillvattenledningarna och leds till Lidköpings avloppsreningsverk. Där renas vattnet innan det leds vidare ut i våra vattendrag.

TILLSAMMANS HAR VI ETT GEMENSAMT ANSVAR

Att ta hand om vattnet vid kraftiga skyfall är ett gemensamt ansvar som vilar på flera aktörer. För att kunna arbeta för en långsiktigt hållbar och effektiv dagvattenhantering i Lidköping har kommunen tagit fram en vägledande dagvattenstrategi. Där framgår bland annat hur ansvaret är fördelat och hur vi tillsammans måste samverka för att förhindra svåra översvämningar nu och i framtiden.

Kommunen är ansvarig för att jobba med övergripande planering och då ingår det att se över var vattnet kan ta vägen vid skyfall så det inte orsakar skada på byggnader eller begränsar framkomligheten på viktiga vägar. Det är även en del av kommunens beredskapsarbete att se över hur samhällsviktiga verksamheter kan fungera så länge som möjligt vid en översvämning.

Lidköping miljö och teknik som VA-huvudman ansvarar för drift och underhåll av det allmänna VA-ledningsnätet, det vill säga ledningarna för dricksvatten, spillvatten och dagvatten inom upprättat verksamhetsområde. I vårt ansvar ingår att se till att ledningsnätet är anpassat för normalt förekommande regn, alltså inte för kraftiga skyfall.

Lidköping miljö och teknik ska även arbeta för att separera det allmänna dag- och spillvattennätet i Lidköping. Det är ett jättearbete som precis har påbörjats och som kommer att ta många, många år innan det är klart. Här kommer vi att prioritera områdena med störst översvämningrisk.

Du som fastighetsägare ansvarar för hur ditt dag- och dräneringsvatten hanteras vid din fastighet. Vilken lösning som passar bäst beror på vilka förhållanden som råder på just din fastighet. Kom ihåg att ditt vatten aldrig får ledas till grannfastigheten utan det ska tas omhand inom din egen tomt.

TVÅ SÄTT ATT

HANTERA DITT DAGVATTEN

Som fastighetsägare finns det huvudsakligen två sätt att hantera dag- och dräneringsvatten inom din tomt.

I första hand vill vi att du försöker styra vattnet till rabatter och grönytor, ett sätt som kallas LOD, lokalt omhändertagande av dagvatten. Detta är den mest effektiva lösningen för att avlasta vårt gemensamma VA-ledningsnät och därmed minska risken för översvämningar.

Om det inte är möjligt att ta hand om allt dag- och dräneringsvatten genom LOD ställer vi istället krav på att vattnet ska ledas till en upprättad förbindelsepunkt för dagvatten, om en sådan finns. Kontakta Lidköping miljö och teknik för att ta reda på om det finns en dagvattenservis i gatan utanför din tomt som du kan ansluta dig till. Detta kan du läsa mer om på nästkommande uppslag.

STYR DITT VATTEN TILL

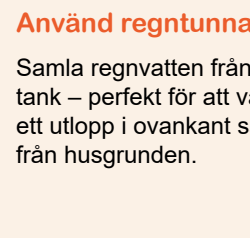
RABATTER OCH GRÖNYTOR

Det finns flera olika sätt att leda bort vattnet från ledningarna och ut på din tomt genom LOD. Här bjuder vi på några tips men det finns självklart fler lösningar. Tänk på att rabatter och grönytor är jätteviktiga för att suga upp vattnet när det regnar mycket, så var sparsam med hårda ytor som marksten och betong.

Montera en utkastare på stupröret

Med en utkastare kan du enkelt leda bort regnvattnet från stupröret och ut på tomten. Glöm inte att plugga igen nedre delen av röret så inget vatten tränger upp eller ner.

Använd regntunna eller vattentank

Samla regnvatten från stupröret i en tunna eller tank – perfekt för att vattna trädgården! Se till att ha ett utlopp i ovankant så överskottsvatten leds bort från husgrunden.

Styr vattenflödet med en rännal

Montera en böjd rördel vid stuprörets nedre del och led vattnet bort via en rännal av sten eller plattor. Tänk på att leda vattnet bort från huset så det inte rinner ner mot husgrunden.

ANSLUT DIG TILL DAGVATTENLEDNINGEN

När det inte fungerar att ta hand om allt ditt dagvatten på din tomt genom LOD måste du ändå se till att dagvattnet separeras från spillvattenledningen. Det gör du genom att leda ner det till det allmänna VA-ledningsnätet för dagvatten. I flera nya bostadsområden finns det redan en dagvattenledning som du kan ansluta dig till.

Om det ännu inte finns en allmän dagvattenledning utanför din fastighet bör du undersöka möjligheten att förbereda för, eller på annat sätt leda bort dag- och dräneringsvattnet från spillvattenledningen.

Har du tänkt dränera om ditt hus eller av annan anledning behöver gräva på din tomt? Då är det ett utmärkt tillfälle att förbereda för dagvattenseparering. Kontakta oss gärna för råd!

VÅRT KRAV PÅ DIG SOM FASTIGHETSÄGARE

I de fall vi behöver förnya de allmänna VA-ledningarna på din gata kommer vi att kontakta dig som fastighetsägare för att undersöka hur ditt dagvatten hanteras inom din tomt.

Om vi efter undersökningen upptäcker att du behöver separera dagvattnet från spillvattnet kommer vi att ställa krav på dig. Kravet innebär att från det att vi har meddelat dig om åtgärd har du två år på dig att utföra godkänt arbete för dagvattenseparering inom din fastighet.

Det här kravet beslutades av Lidköping miljö och tekniks styrelse i juni 2025 och är ett led i den gemensamma kraftsamlingen för att minska översvämningsrisken i hela Lidköping.

Tre tips till dig med garage eller utvändig källartrappa!

1. Om du omkopplar till en dagvattenledning, var noga med att det sker på rätt sätt. Till exempel måste din dränering förses med en dräneringspump – annars riskerar vattnet att stanna kvar på den lägre nivån vid skyfall vilket kan orsaka skador på ditt hus.
2. Om du har möjlighet, montera ett tak över källartrappan. Regnvattnet sprids då i stället över kanterna vilket minskar mängden vatten i källar-nedgången. Då kan brunnen fortsatt vara kopplad till spillvattensystemet.
3. Har du garage med sluttande nedfart ökar risken för översvämning vid kraftiga regn. Installera vid behov en pump eller överväg om du ska lägga igen din nedfart.

VÅR STÖRSTA SATSNING NÅGONSIN

Just nu pågår en historisk satsning på flera håll inom vatten och avlopp i Lidköpings kommun. Dagvattensepareringen är ett jättearbete som handlar om att vi behöver förnya flera av de allmänna VA-ledningarna och separera dagvattnet från spillvattnet. Det här arbetet är oerhört tidskrävande och kommer att ta flera decennier innan det är klart. Prioriterade områden är de med störst översvämningsrisk. Järpås är ett exempel på sådant område där vi nu har inlett ett flerårigt VA-ledningsarbete.

Ett annat uppmärksammat projekt är bygget av det nya avloppsreningsverket Ängen som planeras stå klart 2029. Det ska ligga i området Ekestubben, norr om Hovby flygfält. Arbetet med att skapa ett robust och hållbart VA-ledningsnät kommer periodvis att påverka framkomligheten på vissa gator och vägar inne i centrala Lidköping.

VAD BETYDER ALLT?

VA-ORDLISTA

AVLOPPSVATTEN

Samlingsnamn för spillvatten, dagvatten och dräneringsvatten.

DAGVATTEN

Ytligt regn- och smältvatten som rinner från tak, mark och andra ytor ovan mark.

DAGVATTENSEPARERING

Handlar om att skilja dag- och dräneringsvatten från spillvatten.

DRÄNERING

Ledning runt husets bottenplatta dit vatten avleds för att inte husgrunden ska fuktskadas.

DRÄNERINGSVATTEN

Vatten i marken från bland annat regn och vattendrag som leds vidare via dräneringsledning.

FÖRBINDELSEPUNKT

Den punkt där fastighetens servisledning ansluts till VA-huvudmannens ledningsnät.

KOMBINERAT SYSTEM

Avloppssystem där spillvatten och dagvatten leds bort i en gemensam ledning. Denna äldre typ av system kan innebära en ökad risk för översvämningar.

SERVIS

Ledningen från ditt hus ut till huvudledningen i gatan.

SKYFALL

Kortvarigt och högentensivt regn.

SPILLVATTEN

Förorenat vatten från till exempel toalett, kök och tvättmaskin.

VA

Vatten och avlopp.

VA-HUVUDMAN

Den aktör som ansvarar för VA-ledningsnätet och tillhörande VA-anläggningar i kommunen.

UNDRAR DU ÖVER NÅGOT?

KONTAKTA OSS

Har du frågor eller funderingar är du välkommen att höra av dig!

0510-77 00 00

limtab@lidkoping.se

lidkopingmiljoochteknik.se

Vi finns också i sociala medier!

**Lidköping
miljö och teknik**

En del av Lidköpings kommun

**Lidköpings
kommun**

Informationen i den här broschyren utgår från Kommunala föreskrifter för användning av den allmänna VA-anläggningen, KFVA (tidigare Allmänna bestämmelser för vatten och avloppsanläggningar, ABVA).

Lidköping miljö och teknik | 0510-77 00 00 | www.lidkopingsmiljoochtechnik.se